

Trong những năm gần đây đã xảy ra liên tiếp nhiều vụ kiện tụng dân sự vô phôi báng, mờ lờ, hay vu cáo giữa người Viêt với nhau trong các công đồng Mã,

xuất phát từ những lời tuyên bố và bài viết mang tính chất từ Công đồng các di dân dân công cộng hoặc trên các phương tiện truyền thông. Điều đáng chú ý là trong các vụ kiện đó, phần nhiều có hai bên Nguyên và Bị đố là người Mã gốc Viêt từ n Công Sơn, từ có quá kh phi c v trong ch đ Viêt Nam Công Hòa v i t cách là sĩ quan-viên chức, hoặc từ có thành tích hoạt động cho Công Đồng Tôn n. Chính vì vậy, từ đây đã có người gọi các vụ kiện tụng đó là “Phe ta kiện phe mình”, và đa số những ai quan tâm đến số đoàn kết của công đồng đố ra quan ngại về hiên tượng đó.

Những mới đây, từ một vụ kiện đang diễn ra tại Austin, Texas, một luật sư luật n mới n y sinh cho rằng Công Sơn Viêt Nam đang âm mưu dùng các vụ kiện như vậy để “bên ta” những người quốc gia chân chính, hoặc để “bên mình” những nhà đố tranh công Công tích của họ i ngo i. Nghĩa là các vụ kiện tụng không hẳn là “phe ta kiện phe mình” giữa bên b những người từ n n ch công CS như nhiều người đã nghĩ, mà có thể là giữa người quốc gia mới bên và bên kia là do CSVN ng m ng m h u thu n trong m u toan th c hi n ngh quy t 36. Tiêu biểu nhất cho đố luật n này là ông Đoàn Trọng Hi u v i bài viết nhan đ : “Ph i Chẳng Viêt Công Đang Bên ta Người i Quốc gia Qua Các Vụ kiện?” Trong bài đố ông Hi u nghi ngờ rằng CSVN đang ít nhiều nhúng tay vào các vụ kiện liên quan đến l n ranh Quốc-Công, số đố luật p pháp Hoa K đ “bên ta, tri t h những người quốc gia chân chính đang ch ng i chúng.”

Quan điểm của ông Hi u, tuy đố c một số người h ng ng, nhưng cũng có người không hoàn toàn tán đố. Phần h i bài của ông Hi u, có bài của một nhà báo k c u là ông Vũ Ánh v i nhan đ “Ch công Công Mà Không Bị Ki n”. Ông Ánh cho rằng trong khung c nh hi n nay, cu c đố tranh Quốc-Công đòi hỏi kh năng thuyết phi c v m t chính tr và s c thu hút văn hoá ngh thu t của người quốc gia h n là s áp đ t b ng công kích, ch trích hay lên án; và rằng v i chính nghĩa trong tay, n u người quốc gia tuân th đố y đố luật pháp của Mã, thì Công Sơn

VN số không làm gì được và chúng ta vẫn chấp nhận Công đồng mà không lo bß kißn.

Thißt nghĩ rằng có hai quan điểm trên đây, tuy khác biệt nhau, đều đã nêu ra rất xác đáng những vấn đề đáng suy ngẫm và thảo luận trong nỗ lực hoàn thiện việc xây dựng cộng đồng người Mỹ gốc Việt, cộng đồng số đoàn kết của người Việt tại nước ngoài trên quê hương thế hai này. Trong ý hướng đó, người viết bài này không đi sâu phân tích hai quan điểm và nói, chỉ xin góp thêm vài ý kiến mà thôi sau đây, chú ý đến đức tính của người Việt mình, để chỉ ra chút ít đến những điểm cần bàn trong hướng pháp lý của Mỹ, để rằng được ngß lußn.

ĐßC TÍNH CßA NGß I VIßT NAM

Trước hết, phải nhận rằng người Việt chúng ta sống ngoài quê hương, có khuynh hướng hình thành quan điểm của mình theo cảm tính chủ quan hơn là theo lý luận khách quan. Đức tính này rất phổ quát, gần như là dân tộc tính, đến đến ngay giới trí thức khoa bảng, kể cả những người rất văn không luôn luôn có cho mình những nhận định khách quan trước các vấn đề. Đức tính này lại còn đem nét hơn nữa khi bước sang lãnh vực chính kiến. Tuy nhiên đa số chúng ta chấp nhận Công đồng Sßn, không phải trên căn bản triết học hay chính trị-xã hội, mà là trên nền tảng lý tính, mà là do lòng căm thù, tức là do cảm tính, tích lũy do những kinh nghiệm khi gặp đã có với chế độ Công đồng Sßn trước đây. Càng căm thù Công đồng Sßn mạnh mẽ, càng dễ dàng xem là có lý lẽ trước những công đồng vàng; và đó là bằng chứng rõ ràng số lượng người gia quan điểm và tình cảm. Có thể nói cách khác là để với người Việt thì phần cảm tính luôn chi phối trước những rất cao trong tư tưởng. “Yêu nên tốt, ghét nên xấu” là câu nói biểu lộ rõ ràng về tính cách tiêu biểu của người Việt Nam.

Tß đó giới người Việt chúng ta với nhau, sự khác biệt ý kiến hay quan điểm thường đến đến sự xa cách, hay ngay cả chia lìa, về tình cảm. Hai người có quan điểm khác nhau thì không thể là bạn bè được; trái lại sự khác biệt quan điểm- nhất là chính kiến- thường dễ dàng xem là đối nghịch và thù địch hay đối thủ. Ngay cả trong cùng một gia đình, giới cha-con, anh-em với nhau cũng vậy, bất đồng chính kiến luôn đến đến sự bất hòa, thậm chí cả thù hận nhau. Trong một gia đình người Mỹ, có thể có cảnh chấp nhận theo đường Công đồng Hoà, còn về theo Dân Chủ, như trường hợp chấp nhận của đường kim Thßng ĐßC bang California chấp nhận hơn. Tình trạng như vậy sự không bao giờ xảy ra trong một gia đình người Việt Nam! Đây là lý do khi nào sự bất đồng quan điểm giữa người Việt thường luôn đưa đến những tranh luận nảy lửa, những luận chiến dữ dội với vô số lý lẽ công kích, thoái mái và bôi bác lẫn nhau.

Có thể dễ dàng chấp nhận mình đi vào và nói trên bằng cách mà bất kể một bài phê bình nào của

người Việt trên các diễn đàn. Trong đa số các bài đó, phần lớn nhất thường chỉ dừng ở công kích cá nhân, hoặc nhúng tuyền bậy khỉnh để nh không đi kèm chứng cứ, mà rất ít có lập luận thu nạp lý để bác bỏ những điểm của đối phương hoặc minh chứng quan điểm của mình. Như là trong những đề tài liên quan đến vấn đề Quốc-Cộng thì mức độ công kích cá nhân lại càng cao hơn với vô số thảm tử, thông thường dừng ở “trần cơ, phần búi, tiếp tay CS, nếm vùng, ăn cơm quố gia thà ma CS, bết, tay sai”, v.v...Chính những công kích, thoả mạ, nhân danh sự chứng Cộng nêu trên là lý do của các vụ kiện tụng dân sự (causes of civil action) xảy ra trong bao lâu nay.

Những hậu quả khác của khuynh hướng này với cấm tính trong tư tưởng là sự dè dặt và óc tự phòng. Mọi mặt người Việt trong chúng ta thường mặc nhiên cho rằng chỉ có quan điểm, chứng cứ của mình là đúng; ai có ý kiến khác với mình tức là sai, từ đó phát sinh ý muốn loại trừ, chỉ không bao dung, những ý kiến khác biệt. Vì những cấm tính, người Việt, trong vô thức, đem hoá ý kiến của mình với cái tôi, với thê diên, nên xem việc thua trong tranh luận như mặt mũi bị danh dơ, và vì vậy nên lúng búng. Mặt khác, đa số chúng ta rất tự phòng. Tự cho rằng, vì là người chỉ chứng Cộng Sản, đang nếm chính nghĩa trong tay nên có quyền thoả mạ, lăng nhăng, chộp mũ, ngay cả hành hung người bất đồng quan điểm với mình mà không hề áy náy hay đem lòng trối cùn; không hề có mặt chút dè dặt pháp lý nào cả. Chúng ta quên rằng chứng Cộng chung chung của họ là chính nghĩa, bởi vì có rất nhiều loại chỉ chứng Cộng: có loại chỉ chứng Cộng của số Mặt thám Pháp, có loại chỉ chứng Cộng của giới quan lại phong kiến, có loại chỉ chứng Cộng do đem cùn tôn giáo, có loại chỉ chứng Cộng của CIA, cuối cùng mới là loại chỉ chứng Cộng của người Việt yêu Nước. Họ nếm đem quên rằng không mặt thê chính nghĩa nào-chính trị hay tôn giáo-có thể dừng ở biên minh cho việc phạm pháp cả. Chỉ có hai trường hợp trong đó chính nghĩa dừng ở biên minh cho việc coi thường luật pháp; đó là tình huống mặt cụ CÁCH MẠNG, và hai là chỉ chứng thánh chỉ của Al-Qaeda.

Mặt để đi m khác nếm của người Việt chúng ta; đó là đem trối cùn mặt với nếm hay mặt thê bị nào, phần ụng thường có và tức khỉnh của chúng ta là Đê Lũ cho người khác. Chứng họ nếm nh để với thê bị 30/4, chúng ta đã họ nếm 35 năm qua không ngừng để cho M đã bết rết Mi n Nam, đã phần búi đem mình. Đã có vô số sách của quan chức, tướng tá VNCH quy ội cho sự tháo chỷ của “dem mình”; những của họ có mặt tác gủa nào thà nh n trách nhiệm chung của chúng ta để với việc mặt Nước cả. Hoặc nh để với hi n tụng ngày càng có nhiều ca nh c sĩ v trình di n VN, các nhân sĩ chúng ta li n cao gi ụng m ng nh c họ với để m ỉ th m tử, cho rằng họ có Lũ; ội phần búi. Những không th y có v nhân sĩ hay lãnh t c ụng đem nào tự mình soát xét xem nguyên nhân sâu xa là t đâu, có phải là do chúng ta không có chỉ n ội c, sách ội c đúng đ n, mà chỉ bi t hô kh u hi u và ch ội bi t thôi, phải chăng chúng ta đang th t bị trong việc “giành dân” với CSVN? Hay nh trong việc kiện tụng thì việc cho rằng “t ỉ b n VC mu n b t mi ng ng ội quố gia” cũng là mặt hình th c Đê Lũ. Hoặc khi bết kiện, không bi t phần ụng theo th t c quy đ nh, bết Default Judgment thì ội để ội là vì không nh n đem c thông báo của Toà. Rồi do không bi t luật, bết toà án ph t, thì mặt li n nếm để ội là t ỉ tên luật s bên Nguyên chủ trò ma giáo (dirty trick), v.v...

Nghĩa là chúng ta luôn Đß Lß cho mßt ai đó, mà không hß, không bao giß chßu thßa nhßn rßng mình đã có sai sót nào đó, hay nhßn rßng sß thßt bßi là lßi do chính mình trßc nhßt. Có thß nói rßng ngßi Vißt chúng ta hoßc thißu ý thßc TRÁCH NHIßM đßi vßi vißc mình làm, hoßc thißu DßNG KHß đß nhßn rßng mình sai.

ĐßI VßI Hß THßNG PHÁP LÝ Mß

Phe ta luôn chê bai CS là ngu dßt và tß ra khinh thßng hß. Vßy nhßng căn cß vào lßi kêu ca cßa ông Hißu, và cßa nhißu nhßng vß khác nßa, thì dßng nhß ngßi CS lßi có vß nhß hißu bißt, hay nßm vßng, lußt pháp cßa Mß hßn chúng ta. Vì phßi hißu bißt lußt pháp mßi có thß vßn dßng khai thác đß kißn ngßi khác, và ngßc lßi chß có thißu hißu bißt lußt pháp mßi đß vßp phßi nhßng sß hß tßo cß hßi và lý cß cho đßi phßng kißn mình. Trong khi đó đang có nhißu bßng cß cho thßy rßng chúng ta có rßt ít hißu bißt vß hß thßng pháp lý cßa nßi cß trú, chßa quan tâm đúng mßc vißc tß giáo đßc mình trong lãnh vßc lußt pháp đß rßi bißt khai thác nó có lßi cho vißc xây dßng Cßng Đßng và cho hoßt đßng chính trß cßa mßi ngßi.

Các vß kißn tßng bßc lß rõ sß kém hißu bißt cßa đa sß chúng ta đßi vßi hß thßng pháp lußt cßa nßc cß trú. Bßng cß là đã có nhßng vß có hßc vßn-bßng cßp hßn hoi nhßng khi nhßn gißy báo kißn cßa ngßi khác và gißy trißu hßi (summon) cßa tòa án đã không bißt phßn ßng cho đúng trong thßi hßn lußt đßnh đß đßn nßi phß bß Phán Quyßt Đßnh sßn (Default Judgment). Hoßc ngay cß không bißt tìm cho đúng mßu đßn đß giao đßch vßi tòa án. Thßm chí ngay cß không bißt nhßng đißm căn bßn vß vai trò Bßi Thßm Đoàn (Jury) trong vß án, và nhßng đißu lußt căn bßn liên quan đßn vß kißn mà mình đang phßi dính líu vào.

Nhßng nhßn đßnh đó đây trên các báo chí cßa ngßi Vißt vß vai trò cßa Lußt Pháp, cßa các thßm phán, cßa các Lußt sß, chßng tß đa sß chúng ta đã có nhßng hißu bißt rßt hßi hßt đßi vßi hß thßng pháp lý cßa Mß. Chßng hßn có vß cho rßng ß đây ai có tißn thì mußn kißn gì cß kißn; hoßc các lußt sß thì chß tìm cách bày chuyßn hay kéo dài vß án đß kißm tißn, và trong kißn tßng đßm lußt sß này có thß đß trò ma giáo đß gây khó đß cho đßi phßng, v.v...Thßt ra, tuy hß thßng pháp lý cßa Mß không là hß thßng hoàn hßo, nhßng dù sao nó cũng là mßt trong nhßng hß thßng tßt nhßt hißn nay trên thß gißi. Trong hß thßng đó,tßt nhiên tißn vßn là ngußn lßc quan trßng, nhßng đißu đó không có nghĩa rßng “nén bßc đßm toßc tß gißy” nhß kißu cßa Lußt Vißt Nam xßa và nay. Chßng hßn, Lußt sß, cũng nhß mßi nghß khác, phßi làm đß kißm tißn. Nhßng đß kißm tißn, mßt lußt sß không thß nhßn đßi đißn cho bßt kß mßt vß kißn nào mà không xét xem vß thân chß tßng lai cßa mình có nßm trong tay đßy đß lý do đß kißn hay không (well-founded causes of action) theo LUßT ĐßNH. Nßu kißn bßy (frivolous and irresponsible lawsuits), mßt lußt sß có thß bß phßt tißn hay ngay cß treo bßng hành nghß (disbarment). Hoßc, chßng hßn, nhß lßi cáo bußc cßa vß nào đó rßng trong vß kißn mình đã bß lußt sß bên kia dùng thß thußt xßu (dirty trick) đß gây khó khăn. Lßi cáo bußc đó không thß khißn cho ai, có bßt kß chút ít hißu bißt tßi thißu nào vß thß tßc tßng Mß, tin cß. Bßi vì trong vißc xét xß, thß tßc tßng đßng cß quy đßnh rßt

chßt chß, lußt sß, ngoài vißc phßi tuân thß theo thß tßc, còn bß giám sát bßi quan toßà, và ngoài ra ngß i lußt sß phßi hành xß đúng theo đßo đßc pháp lý nßa (legal ethics). Mßt lußt sß không thß chß vì mßt vß kißn mà giß trò ma gißo đß có thß gßp nguy cß bß kißn mßt cß bßng hành nghß sußt đßi cßa mình.

Mßt khác, nß c Mß là nßi mà quyßn tß do ngôn lußn đßc minh đßnh trong Hißn Pháp và đßc bßo vß kß càng. Vßy thì phßi có gì quá đáng lßm mßi có trßng hßp mßt ngß i bß kißn vì các phát ngôn hay vißt lách cßa mình. Dßng nhß nhißu ngß i phe ta đã hißu sai vß quyßn tß do ngôn lußn. Vßn tßt thì quyßn đó cho phép mßi ngß i đßc tß do có nhßng phát bißu ý kißn (statements of opinions); nhßng đßng thßi quyßn đó cũng bußc mßi ngß i phßi chßu trách nhißm vß nhßng phát bißu sß kißn (statements of facts) vß ngß i khác. Chßng hßn nói rßng: "Tôi không nghĩ rßng ông B là ngß i chßng Cßng tích cßc." Đó là mßt ý kißn, và ngß i nói không bß bó bußc phßi chßng minh. Nhßng nßu nói rßng: "Ông B làm tay sai cho VC." thì đó lßi là mßt tuyên bß vß sß kißn; sß kißn rßng "ông B làm tay sai", và ngß i nói câu đó bß bußc phßi trßng đßn đßy đß bßng cß đß hßu thußn cho lßi nói cßa mình, nßu không sß bß xem là vu cáo hay mß lß. Nhßng trong tình hình hißn nay vißc chßng minh mßt ngß i làm tay sai hay thân Cßng không phßi là vißc dß dàng.

Nhißu ngß i giß đßnh rßng hß ai có vß VN kinh doanh tßc là có quan hß vßi CS và nhß vßy có thß dùng đó làm bßng cß rßng ngß i nhß vßy là thân Cßng hay tay sai CS. Giß đßnh, hay tin nhß vßy, là vßi vàng và sai. Bßi vì hißn nay có đßn hàng trăm ngàn công dân Hoa Kß, đß mßi gßc gác, có doanh nghißp hoßc giao thßng vßi VNCS, và đó là sß vißc hßp pháp đßc sß chßp thußn cßa chính phß Mß, nên không thß lý lußn rßng hß có giao đßch vßi VNCS tßc là thân cßng hay tay sai CS đßc. Mußn chßng minh ai đó là tay sai hay thân Cßng đòi hßi nhßng chßng cß vßng vàng, cß thß hßn. Và tßt nhiên đó không là vißc dß làm.

Thißt nghĩ, đã đßn lúc ngß i Vißt tß nßn chúng ta cßn tßnh táo nhßn lßi mình, nhßn ra các khußt tß đßm nßm sâu trong văn hoá và tâm lý cßa mình đß sßa đßi; hßc tßp cách đß thßa nhßn và tôn trßng ý kißn khác bißt tß ngß i đßi dißn, bißt cách thßa hißp vì mßc tiêu chung; và đßc bißt phßi quan tâm tìm hißu lußt pháp cßa nß c cß trß và vßn đßng có lßi hß thßng pháp lußt đó vào vißc xây đßng cßng đßng mình vßng mßnh và đoàn kßt; tránh khßi cßnh " phe ta kißn phe mình , tßo ra nhßng sß hß pháp lý cho đßi phßng khai thác và đánh bßi chúng ta, nhßng ngß i có chính nghĩa trong tay, ngay trên mßnh đßt cßa thß gißi Tß DO này.